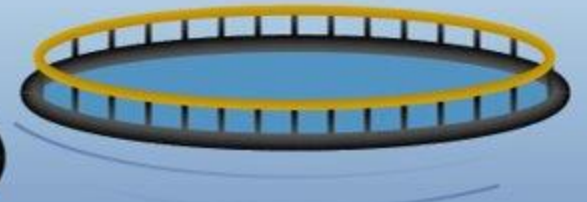
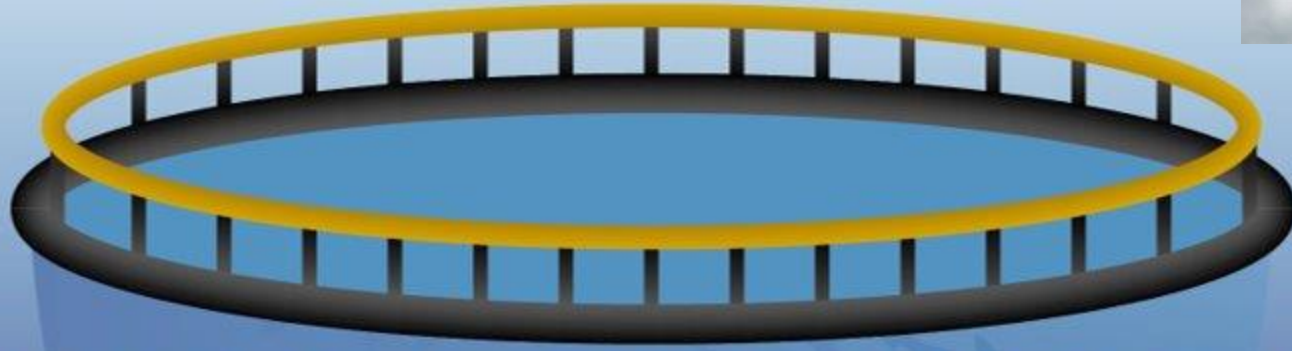
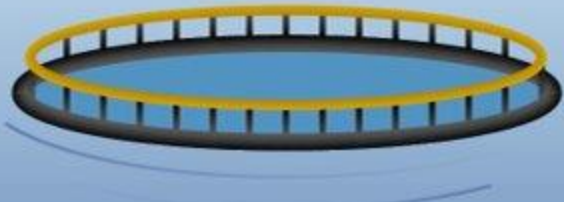

Tilførsler av næringsstoffer til kystområder fra akvakulturanlegg i sjø

Vannforeningen 5. juni 2024

Påvirkning fra fiskeoppdrett

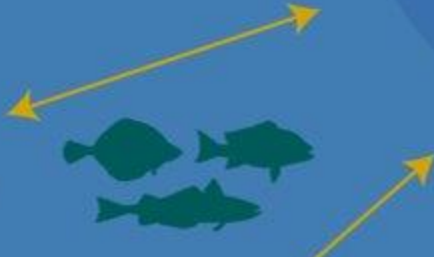
Rømt fisk

- Genetisk påvirkning
- Spredning av sykdom

Villfisk

- Gyteområder
- Kvalitet
- Endret vandringmønster

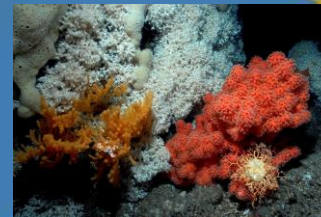
Legemidler og andre fremmedstoffer

- Opptak i ulike organismer

Arealbeslag

Endrer både kjemi og biologi i sedimentet

Sykdom

- Bakterier
- Virus
- Parasitter

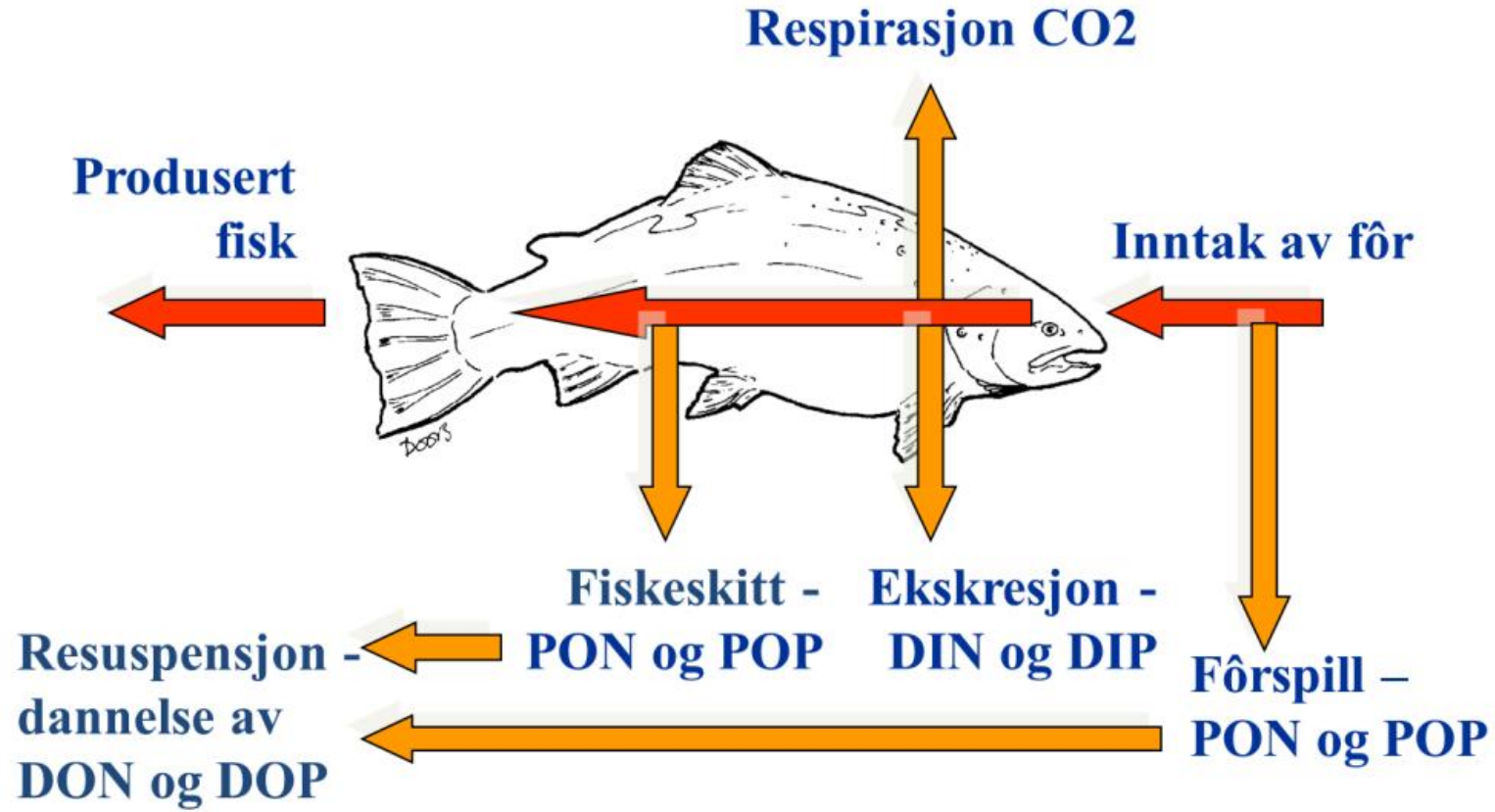
Fôrspill og ekskrementer

- Påvirker bunnen under anlegg
- Villfisk som beiter

Løste næringsalter

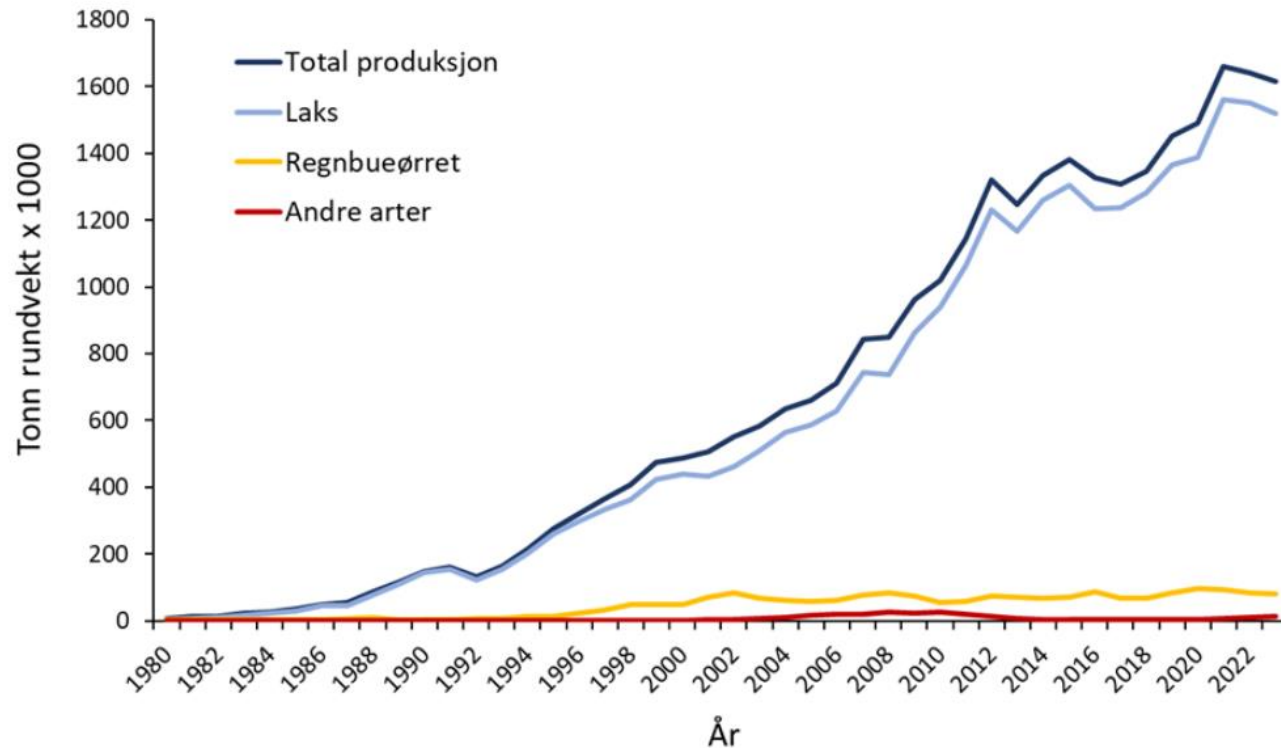
- Økt vekst hos tang og tare
- Overgjødning

Kilde: Eutrofiutvalget rapport 2011

Utviklingen i produksjon av laksefisk

Kilde: HI Risikoreport 2024 (Fiskeridirektorats foreløpige tall 23.1.2024)

TEOTIL-modellen

- Teoretiske tilførselsberegninger av næringsstoffer til norske kystområder (TEOTIL)
- Beregner tilførsler fra ulike menneskeskapte kilder basert på:
  - utslippsdata fra kommunal avløpssektor (tilrettelagt av SSB)
  - utslippsdata fra industribedrifter (levert av Miljødirektoratet)
  - produksjonsdata fra fiskeoppdrett (tilrettelagt av Fiskeridirektoratet)
  - utslippsdata fra jordbruket (basert på tapskoeffisienter utarbeidet av Nibio)
- Årlige rapporter på [Miljodir.no](https://miljodir.no)

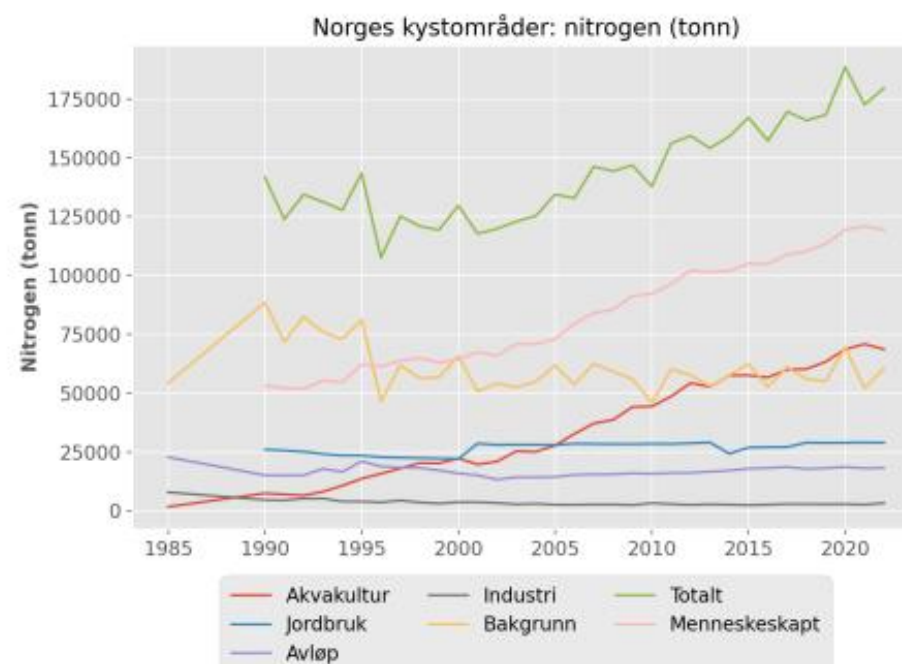
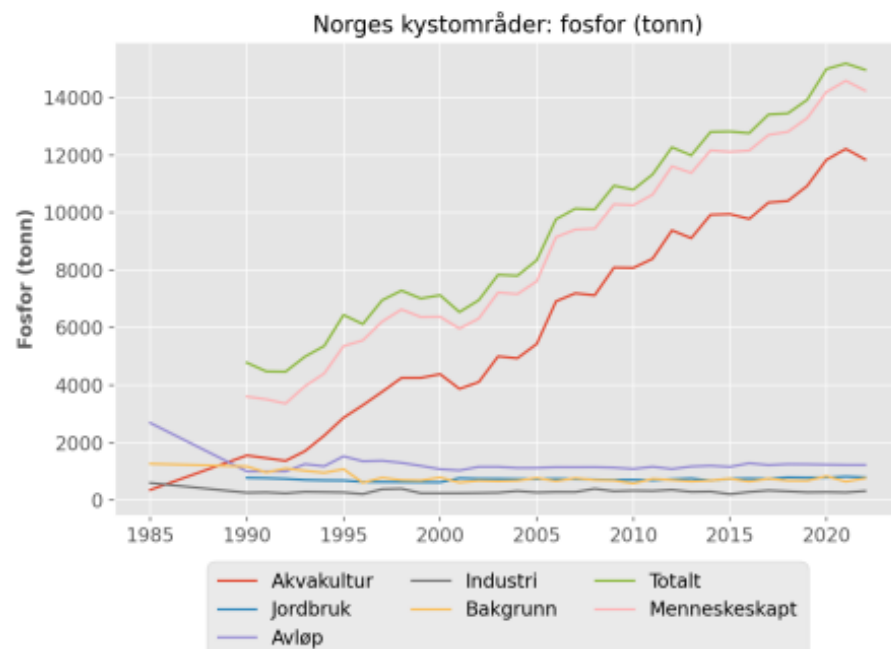

Akvaberegningene – «massebalanse»

- Månedlig innrapportering av produksjonsdata
  - biomasse, fôrforbruk, slakt, dødfisk og utsett av fisk
- Differanse mellom tilført mengde fosfor og nitrogen og hva som bindes opp i fisken
- Innhold av nitrogen (%) og fosfor (%) i fiskefôr og fisk

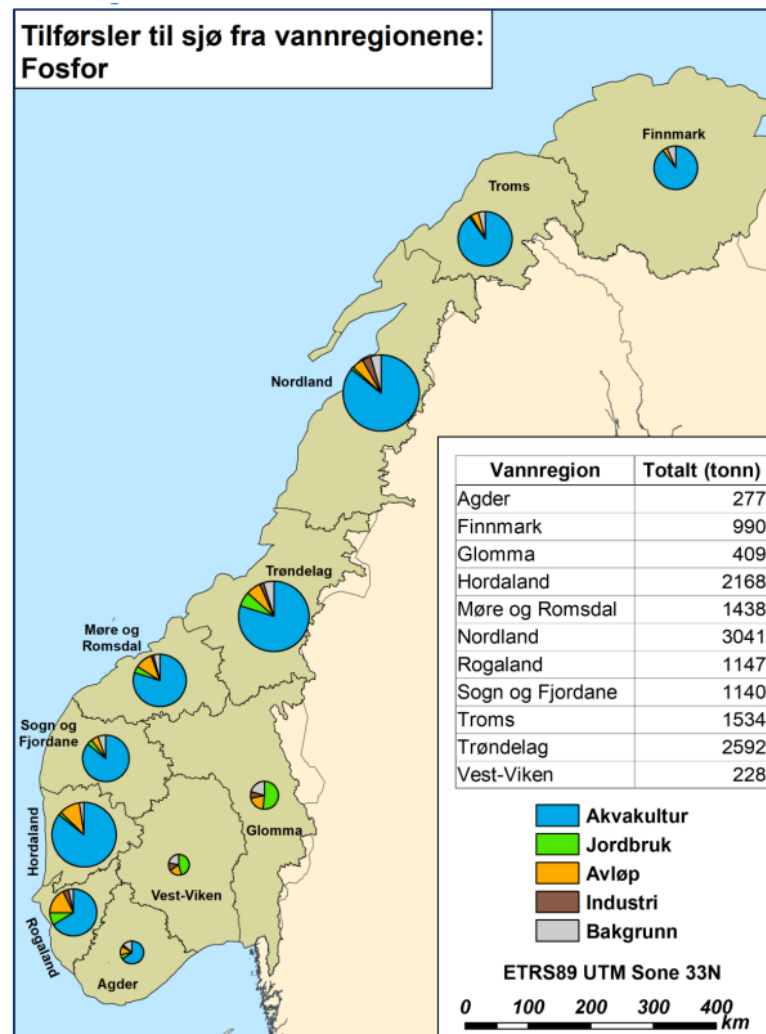
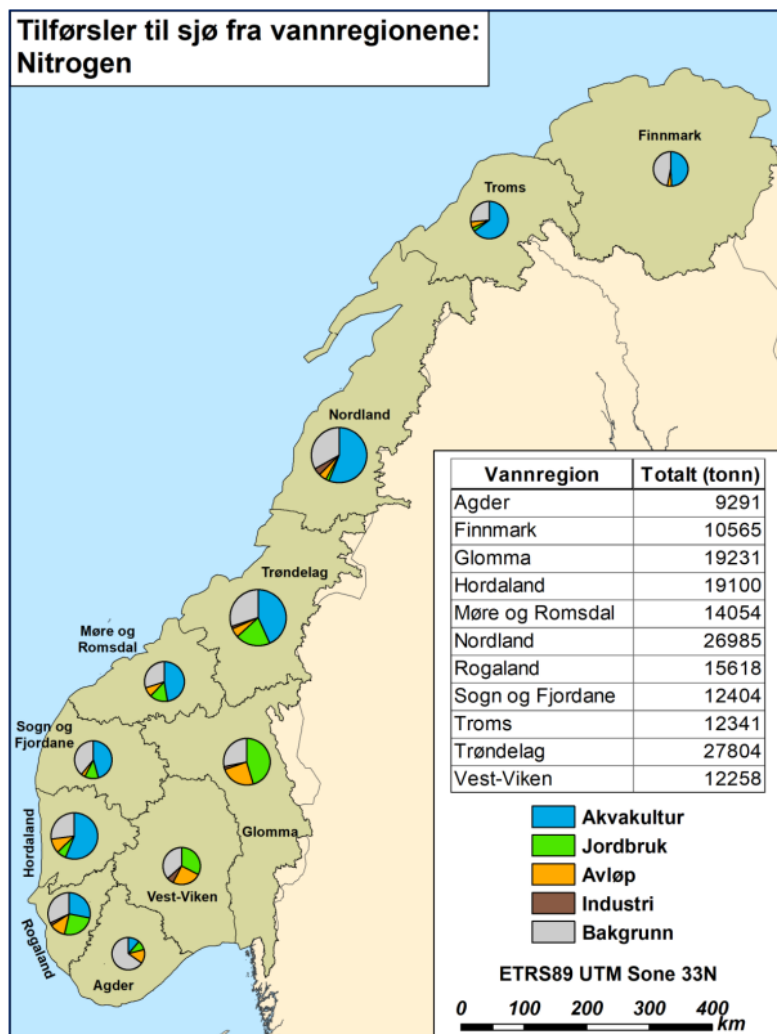
Hva viser TEOTIL-tallene?

Kilde: M-2730/2024

2022-tall

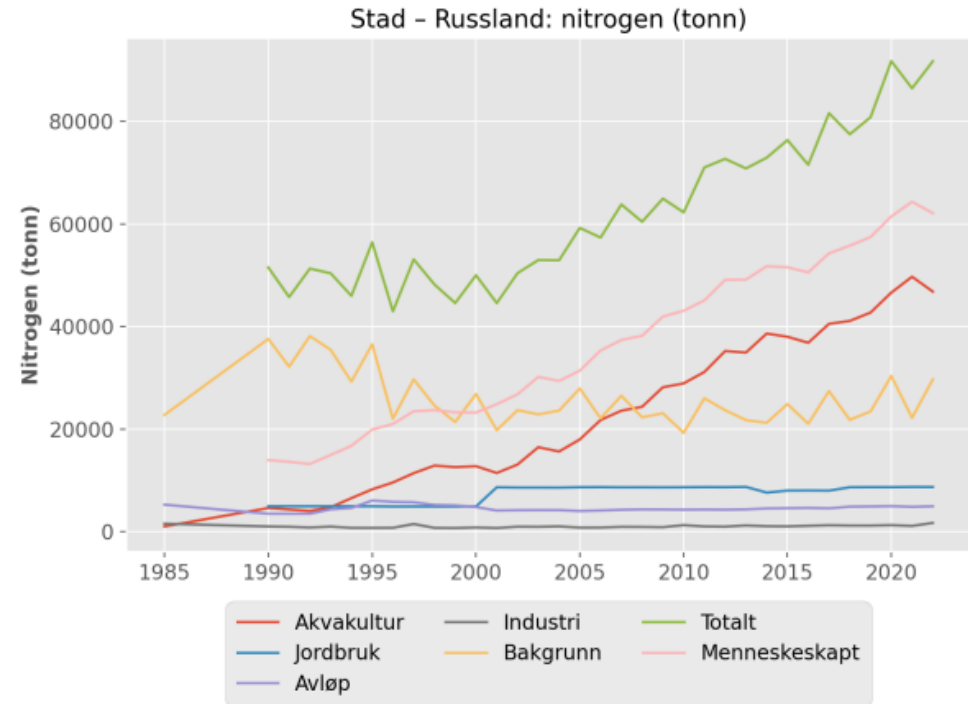

Kyststrekningen Stad – Russland

46.803 tonn nitrogen fra
akvakulturvirksomhet av totalt
62.109 tonn menneskeskapt

8.093 tonn fosfor fra akvakultur
av totalt 9.596 tonn
menneskeskapt

Videreutviklingen av TEOTIL – hva gjøres?

- Mer robust TEOTIL modell – oppdaterte datasett
- Oppdatert nedbørsfelt-hierarki – mer relevant oppløsning
- Avløp, industri og akva (fraksjoner, org. stoff og partikler)
- Bakgrunnavrenning og urban avrenning – nye koeff. – varierer med været enkeltår
- Oppdatert jordbruksmodell fra NIBIO

Mangler: utslippsdata fra landbasert akvakultur

Utviklingstrekk og effekter

Utviklingstrekk i akvakulturnæringen

- Større anlegg
- Mer intensiv produksjon med utsett av større fisk i sjø
- Bruk av mer plantebaserte råvarer i fôret
- Størst økning i anlegg nordover
- Bruk av ny teknologi
- Bedre kontroll med fôringen

Effekter av økte næringssaltutslipp i kystvann

- Stimulerer til økt planteplanktonproduksjon
- Endringer i makroalgesamfunn (økte forekomster av opportunistiske alger på bekostning av flerårige tang- og tare-arter)

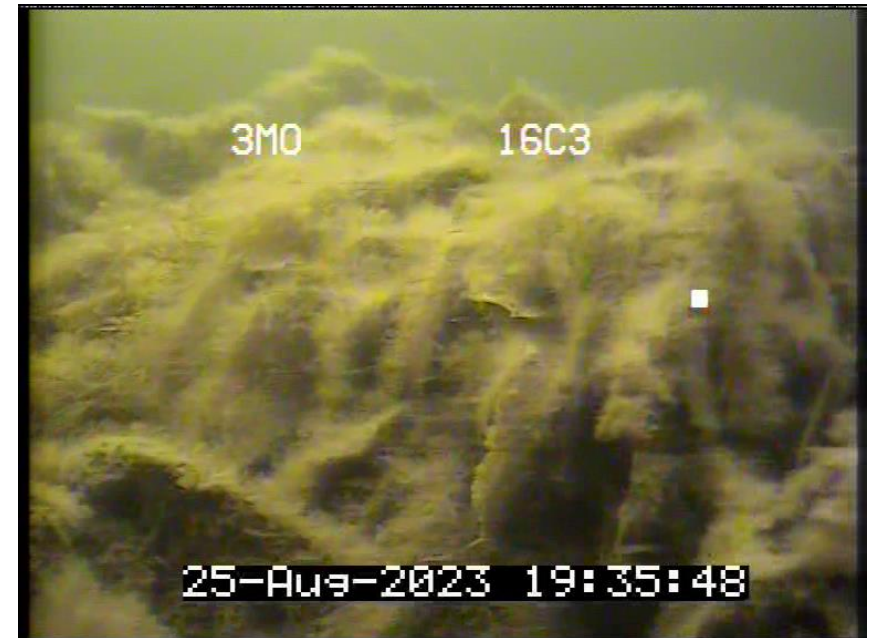

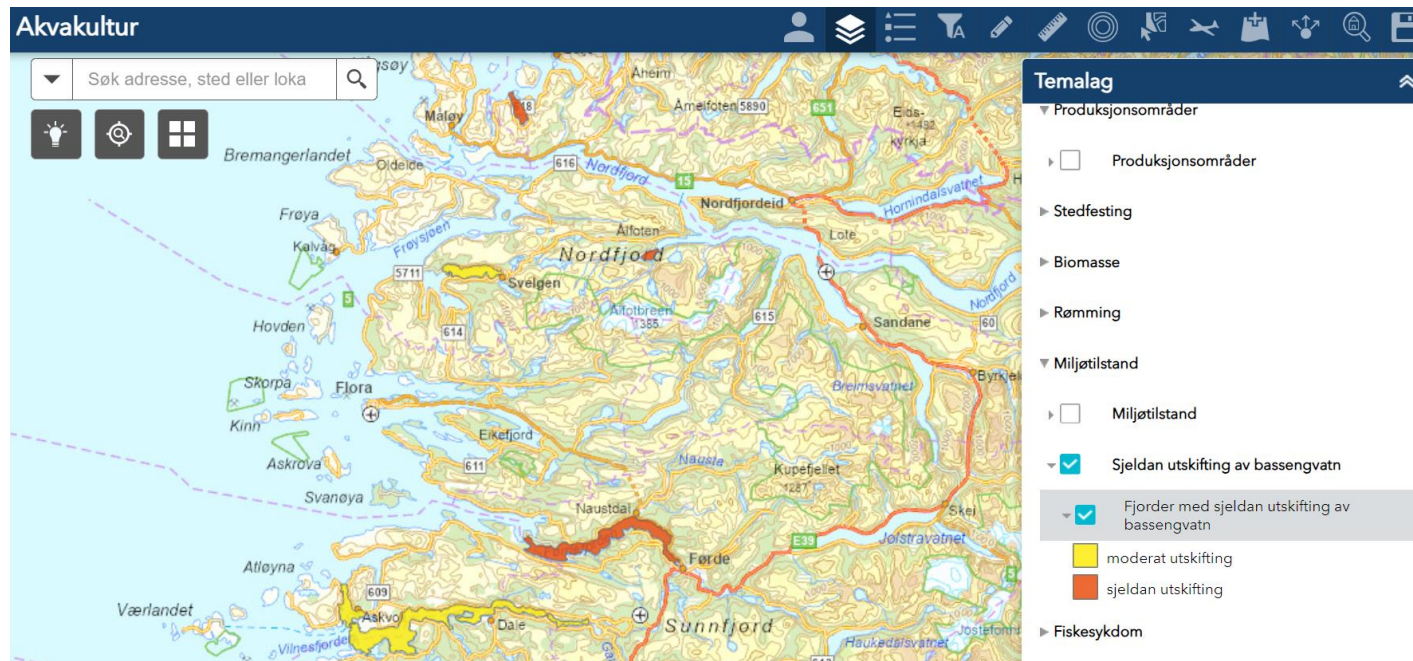
Foto: NIVA rapport 2024 Økokyst Delprogram Nordsjøen (HT186)

Hva er spesielt med utslipp fra akvakultur?

- Ekstra tilførsler av løst nitrogen til økosystemer tilpasset naturlig lave verdier
- Økning i tilførsler i sommerhalvåret når det normalt er lite tilgjengelige næringsalter
- Kontinuerlige pulser av lettomssettelige nitrogenforbindelser (ammonium)
- Viktige faktorer er: sjøareal, oppholdstid og vannutskiftning

Terskelfjorder mer sårbare for utslipp

Kilde: fiskeridir.no

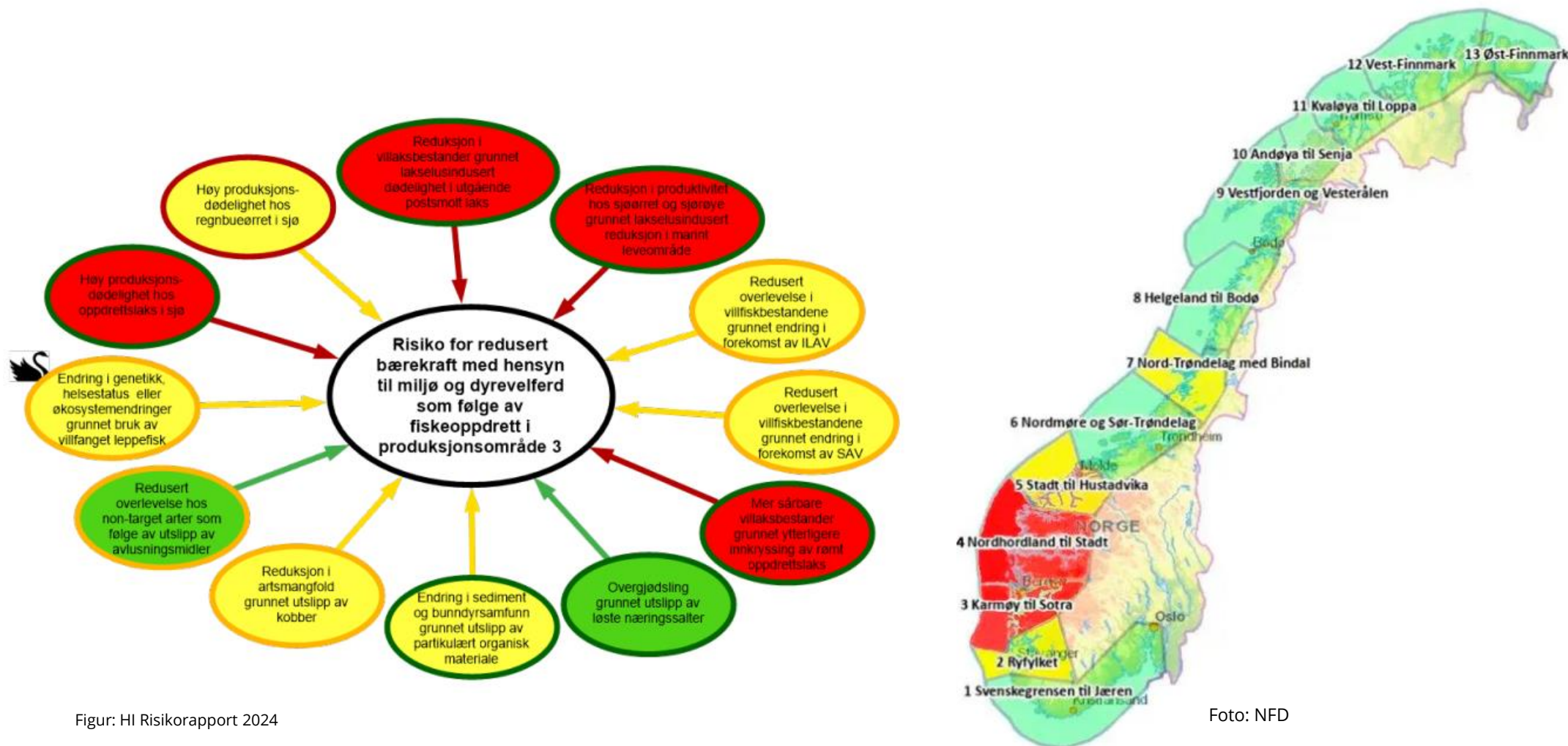

UTSKIFTING AV BASSENGVATN I DJUPE TERSKELFJORDAR

Ingrid Askeland Johnsen, Vivian Husa, Pia Kupka Hansen og Frode Wiebe (H)

HI Risikorapport for norsk fiskeoppdrett

Figur: HI Risikorapport 2024

Foto: NFD

Takk for oppmerksomheten!

